

Bijna een eeuw serviezen en De Vriezen 'Onder de Toren' (1888-1979)

Mooi, breekbaar en toch duurzaam

door Bert Bakker

Op 3 april 2020 overleed mijn moeder, Hils Bakker-de Vries, op de zeer hoge leeftijd van ruim 98 jaar. Ze was een van de eersten in Kampen die, na een ziekbed van vier dagen, aan corona bezweek. Dat moment markeerde in meer dan één opzicht het einde van een tijdperk. Voor ons, haar kinderen vanzelfsprekend. Maar in zekere zin ook voor Kampen, omdat nu niets meer herinnert aan de winkel die de naam van haar familie droeg, die winkel in glas, kristal, aardewerk, porselein en kunstnijverheid: De Vries 'Onder de Toren'. Mijn moeder belichaamde de derde en laatste generatie van de familie die de zaak sinds 1888 bestierde op het adres Oudestraat 144.

Een huis als een filmdecor

Haar overlijden is de aanleiding om juist nu de geschiedenis van die zaak en de familie erachter op schrift te stellen. Niet omdat het verkopen van glas, porselein en kunstnijverheid een stempel op de geschiedenis drukte, maar omdat de geschiedenis een stempel drukte op de lotgevallen van die zaak, op de mensen die hem leidden en op de rol die zij maatschappelijk konden spelen.

Immers, alles komt langs: de eb- en vloedbeweging van de economie, twee wereldoorlogen, de 'modes' in politiek en religie, maar ook in cultuur en - goed herkenbaar in de winkel: in de vormgeving van glas en porselein. Toen ik door de dozen met foto's, brieven en zakelijke documenten van mijn moeder Hils ging, realiseerde ik me dat dit verhaal haast onvermijdelijke een variant zou worden van Geert Maks *De eeuw van mijn vader*.

Niets bijzonders, maar toch ook weer wel. Ik hoef alleen maar terug te denken aan dat huis, pal 'onder' die Nieuwe Toren, waarin wij - mijn broer Jaap en mijn zussen Jogien en Ettienke - opgroeiden. Hetzelfde huis waarin ook mijn moeder en haar broer Ferdi en hun vader, Bertus, ter wereld kwamen.

Ferdinaldus Lubberts de Vries, die vanwege zijn initialen - FL de V - de bijnaam Floris de Vijfde kreeg, rond 1900 voor zijn dan florerende winkel, onder de Nieuwe Toren. Collectie SNS Historisch Centrum.

Rechts het pakhuis in de Torenstraat. Op straat de manden en kisten met 'steengoed' die vanaf het station werden aangevoerd met een handkar. Collectie SNS Historisch Centrum.

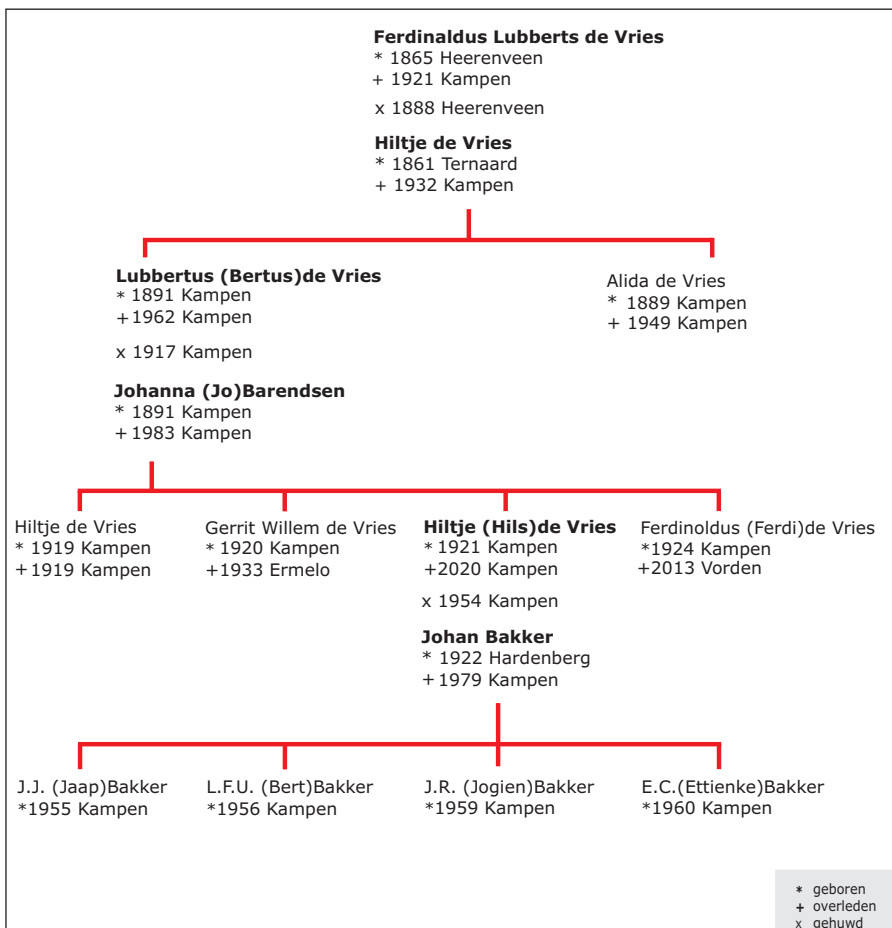

Twaalf jaar nadat hij in 1888 in Kampen begon, claimde F.L. de Vries op zijn briefpapier: 'Grootste magazijn te dezer stede' en 'Lage prijzen!' Collectie familie Bakker.

Vader F.L. de Vries (l.) en zoon Bertus (r.) in het pakhuis in de Torenstraat. Collectie familie Bakker.

Als kind speelden we, net als zij, in de Torenstraat, waar de deur van het pakhuis achter de winkel op uitkwam. We hoorden twee keer per uur hetzelfde prachtige carillon van de Nieuwe Toren spelen. We spraken van 'ónze toren'. En we keken vanuit dezelfde ramen van de zitkamer boven de winkel uit op de beelden aan de gevel van het prachtige gotische stadhuis.

Dat huis, waarin tot 1967 boven en deels ook áchter de winkel werd gewoond, was smal (4 meter maar) en heel diep (20 meter). En daarachter kwam dan nog dat fikse pakhuis. Zonlicht kwam er nauwelijks binnen, maar als ik nu aan die plek terugdenk - ik woonde er tot m'n elfde - roept dat een zeldzaam soort romantiek op. Dat kwam onder meer doordat de tweede verdieping en de vliering nog stampvol stonden met spullen van die groot- en overgrootouders. Kasten met 19de-eeuwse boeken, rietvlochten valiezen met kleren die niemand ooit

Stamboom van drie generaties De Vriezen, actief in de verkoop van serviezen. De laatste generatie heette 'Bakker'. Bron: familie Bakker.

meer zou dragen, 'lapjes', geduldig wachtend op hergebruik, een hoge hoed in een foedraal en zelfs een mank en door houtworm aangevreten hobbelpaard. Er lag een in leer gebonden en met beslag versierd fotoalbum met de bruine, plechtige konterfeitsels van overleden voorouders. Als je een smal, stoffig laddertje beklom naar de vlising waar nooit elektrisch licht was aangelegd, zag je reparaties die herinnerden aan de laatste oorlog, toen de IJsselbrug werd opgeblazen en zware stukken vallend puin dakpannen en panlatten hadden verbrijzeld. Tja, dat rare huis... puur filmdecor.

Oprichter F.L. de Vries. Collectie familie Bakker.

In 1917 trouwt Lubbertus (Bertus) de Vries met Johanna (Jo) Barendsen, dochter van de oprichter van bakkerij De Nijverheid aan de Graafschap. Collectie familie Bakker.

De eerste generatie: 'De Vries de glasbloazer'

Maar laat ik bij het begin beginnen, bij de oprichter van de zaak: overgrootvader Ferdinaldus Lubberts (we kennen zijn roepnaam niet) de Vries. Hij werd geboren in 1865 in Aengwirden, vlakbij Heerenveen, als zoon van een 'koopman en slager'. Wat dreef hem in 1888 om als 23-jarige - nét getrouwd - om zijn Friese geboortegrond te verlaten? We weten het niet. Gebrek aan economisch perspectief? Vanuit Heerenveen gezien was Kampen wel een serieuze stad, met serieuze mogelijkheden voor een jonge man om een echte zaak op te bouwen. Kampen was bovendien het Rome van gereformeerd Nederland en Ferdinaldus was een groot aanhanger van Abraham Kuyper.

Er zijn wel aanwijzingen dat hij bediende was bij een oom, Bonne Rinkes Looyenga, die in Nijehaske bij Heerenveen een winkel in glas en aardewerk dreef. In Kampen greep hij de kans om een - waarschijnlijk al bestaande - winkel in 'potgoed' over te nemen van een familie Van Assen, die het pand sinds 1842 in eigendom had.

Overgrootvader F.L. de Vries was sterk betrokken bij de gereformeerde beweging, zakelijk ambitieus en zeer op de penning. Zo gaat het verhaal dat hij ook ooit iets begon in de sigarenmakerij. Zijn zuinigheid kwam hem daar duur te staan: klanten merkten dat hij tabak van de laagste kwaliteit gebruikte: 'A'j zien segaar'n rechtop 'oln, löp het zand d'r uut', zeiden ze. Zijn winkel in glas en aardewerk, tevens groothandel, floreerde wel. Volgende zelfs om in 1915 het winkelpand dat hij aanvankelijk huurde te kunnen kopen. Op zijn briefpapier liet hij vermelden 'Grootste magazijn te dezer stede'.

Al in die begintijd krijg hij een bijnaam: 'De Vries de glasbloazer'. Misschien verzon hij het zelf bij wijze van reclameslogan, misschien noemden de Kampenaren hem voor de grap zo. Maar F.L. de Vries had meer bijnamen. Door zijn initialen, 'FL de V', noemden sommigen hem gekscherend: Floris de Vijfde, naar de 13de-eeuwse graaf van Holland. Zijn zuinigheid leverde deze 'FL de V' ook nog een andere typering op. Op z'n Kampers: 'een geriffemeerde jeude'. Mogelijk kreeg hij die bijnaam nadat hij in 1912, als lid van de commissie voor de bouw van een nieuwe gereformeerde kerk tegenover de Broederpoort, optrad in een zakelijk conflict met de aannemer. Die laatste had tegenslag gehad, stelde vast dat het aangenomen werk hem verlies zou opleveren en verzocht de bouwcommissie een deel van zijn onbedoeld gemaakte kosten te mogen doorberekenen. Helaas, daar vond hij F.L. de Vries op zijn weg. Geen clementie. De aanneemsom werd betaald, maar geen cent meer. Maar F.L. was ook ambitieus als het ging om zijn enige zoon, Lubbertus, geboren in 1891. Bertus, zoals hij werd genoemd, was schrander, kon goed leren. Dus moest en zou hij op z'n twaalfde naar het Gereformeerd Gymnasium, om aansluitend - ook in Kampen - theologie te studeren en dominee te worden. In die wereld was dat toen het hoogst haalbare.

Maar Bertus wilde niet. Hij verwaarloosde zijn schoolwerk. Andere dingen vond hij veel interessanter: muziek maken, zingen, declameren bij de Christelijke Reciteervereniging Da Costa. Ook techniek boeide hem; vooral die van auto's en motorfietsen. Maar een carrière op dat gebied zat er voor hem niet in. Als hij dat gymnasium niet wilde afmaken, dan maar meteen meewerken in de zaak. Daar legde Bertus zich bij neer.

De tweede generatie: Bertus en Jo

Vanaf het moment dat Bertus huwde, in 1917, nam hij de leiding van de zaak over. Hij deed dat samen met zijn bruid, Johanna ('Jo') Barendsen, de oudste dochter van Gerrit Willem Barendsen, oprichter van de grote bak-

Jo zag in de jaren twintig dat het zakelijk interessant was om het assortiment luxer te maken. Een voorbeeld is dit Limoges porseleinen theeserviesje, waar ze de naam L. de Vries en het adres van de zaak in liet branden. Collectie Liesbeth Franssen.

kerij De Nijverheid aan de Graafschap, die zijn partijen roggebrood tot in Amsterdam afzette. Vader F.L. de Vries verhuisde naar de Vloeddijk en ging rentenieren.

Bertus en Jo hadden elkaar op de zangvereniging leren kennen. Hij was als een blok gevallen voor de mooie, verstandige, maar serieuze Jo. Vader F.L. sputterde aanvankelijk tegen toen hij hoorde dat zijn flierefluitende zoon op huwen uit was: zij was namelijk van hervormden huize. Veel te liberaal voor de rechtlijnige Fries. Hij ging pas akkoord toen ze beloofde te zullen overstappen naar de gereformeerde kerk. Of er een verband was tussen het bijbuigen van zijn principes en het vermoeden dat Jo over meer zakelijk instinct beschikte dan zijn eigen zoon en dat haar vader er redelijk warmpjes bij zat, dat vertelt het verhaal niet.

Hoe dit ook zij, in 1917 - de Eerste Wereldoorlog liep ten einde - zag de toekomst er voor het jonge paar relatief zonnig uit. Op hun trouwfoto ogen ze prachtig, bijna *glamorous*. Al snel ontstond er zakelijk een heldere taakverdeling tussen de twee. Jo bestierde de winkel. Bertus werkte in het pakhuis en deed de groothandel, deels overigens met en voor een branchegenoot uit Groningen: de firma Geubels.

Jo verbetert het assortiment

Echtgenote Jo stond in de winkel, met één of twee winkelmeisjes. Zij zag ras dat er meer verdiend kon worden met luxe sieraardewerk, porselein en kristal, dan met goedkoop massa-spul. Ze stuurde erop aan dat het assortiment

Voor zijn groothandel bezocht Bertus de Vries zijn klanten onder meer in deze Chevrolet. Bertus bezocht ook wel klanten op een motor, zoals deze Indian. Collectie familie Bakker.

werd vergroot met Gouds Plateel van Regina: sieraardewerk gedecoreerd met karakteristieke Art Deco patronen en kleuren, maar ook met fraai geslepen kristal uit Maastricht en bijvoorbeeld Frans porselein uit Limoges (met de naam 'L. de Vries' onderop ingebrand). Een 'groot' artikel was daarnaast het tafelgerei van Gero uit Zeist.

Een van Jo's trouwe klanten was Frans Walkate, wijnhandelaar, bestuurder van de Nutsspaarbank en grondlegger van het archief dat zijn naam zou dragen. Oma Jo vertelde weleens dat als hij langskwam, hij altijd duidelijk maakte wat een glas maakte tot een goed wijnglas. Ze imiteerde hem dan en zei met geaffecteerde stem: 'Zo'n glas moet geschikt zijn om te kunne ruike én te proeve...'

Bertus op pad voor zijn groothandel

Een deel van zijn tijd was Bertus, geholpen door een of twee knechten, in de weer in het pakhuis dat zijn vader had laten bouwen achter de winkel. Veel van dat massa-potgoed werd per wagonlading aangevoerd, onder meer door de aardewerkfabriek Regout uit Maastricht. Hij maakte partijen gebruiks-aardewerk klaar voor aflevering, zoals serviesgoed voor de keuken, po's en lampetstellen. De grossierderij leverde niet alleen aan kleinere winkels in de regio, maar ook bijvoorbeeld aan het garnizoen in de Van Heutszkazerne.

Verder verhuurde hij serviesgoed voor feesten, partijen en evenementen.

Dat sjouwen met glas en 'steengoed' was zwaar werk, maar Bertus was groot - ongeveer 1.90 meter - en beresterk. Hij was ook ijdel en zorgde dat hij er altijd goed uit zag: immer in een maatpak, - gesneden door zijn boezemvriend, de Kamper kleermaker Gerrit Scheltens en met een hoed op. Over zijn driedelig kostuum droeg hij in het pakhuis een zandkleurige stoffjas.

Voor de groothandel was hij regelmatig op reis in Noord- en Oost-Nederland, maar ook in het noordwesten van Duitsland. Zo kon hij toch met z'n geliefde auto's, en later ook motorfietsen, op pad gaan. Hij reed aanvankelijk een T-Ford, later een Chevrolet en een Adler. Hij was trots op zijn vroege, nog persoonsgebonden Overijsselse kentekenplaat: E 5268. Na de oorlog reisde hij per motorfiets: op een Indian en ook op een Harley-Davidson. Het onderhoud deed hij zelf.

Afgaand op mijn moeders verhalen was haar vader een vrolijke man die van zijn reizen altijd terugkwam met anekdotes over wat hij onderweg had meegemaakt. Behalve over een goed humeur beschikte hij ook over bewonderenswaardige veerkracht. Die laatste eigenschap werd flink beproefd gezien de tegenslagen die zijn gezin ondervond.

Epilepsie

Van de buitenkant kan het geleken hebben of voor Bertus en Jo in de jaren twintig alles van een leien dakje ging. Economisch gezien was dat zo, maar op een ander vlak kregen ze al kort na hun trouwen met tegenspoed te maken. In 1918 werd een eerste dochter geboren, Hiltje. Spoedig bleek het meisje zwaar epileptisch. Ze had 'stuipen', zoals het toen heette. Behandeling was er niet, afgezien van het toedienen van kalmerend 'broom' (bromide). Eind 1919 bleef het meisje in een van haar toevallen. Ze werd maar anderhalf jaar.

Twee weken voor ze overleed werd er een zoon geboren, Gerrit Willem gedoopt. Maar ook hij bleek zwaar epileptisch. Willem moest een groot deel van zijn leven verpleegd worden op 's Heeren Loo, in Ermelo. De kosten daarvan moesten Bertus en Jo zelf opbrengen. Wat een zorg, maar ook: wat een enorme materiële last. Het verhaal gaat dat Bertus' bruine haar rond zijn veertigste van de ene op de andere dag wit werd. Willem werd niet ouder dan 13 jaar.

In november 1921 werd een derde kind geboren, Hils (mijn moeder) en in augustus 1924 een zoon: Ferdi. Die twee kinderen bleken gelukkig wel gezond en sterk.

‘Onder de Toren’ - l etterlijk...

Bertus de Vries stoorde zich al jaren aan de grote bakstenen ‘puist’ voor in zijn winkel, een onderdeel van de voet van de Nieuwe Toren. Op een dag besloot hij daar wat aan te doen. Hij liet een aannemer komen om dat brok steen weg te hakken.

’s Ochtends begon het werk. Kennelijk drong het lawaai van het hakken door op de gemeentelijke burelen in het stadhuis aan de overkant van de Oudestraat. Bij iemand op een afdeling die tegenwoordig ‘bouw- en woningtoezicht’ zou heten, ging een alarmbelletje rinkelen. Hij besloot poolshoogte te gaan nemen. Wat hij zag, ontzette hem:   n van de steunberen die de toren rechttop moest houden werd doodleuk afgebroken. Onmiddellijk volgde een bevel om het slopen te staken. De weggehakte stenen werden terug gemetseld. En die stenen puist zit er ongetwijfeld tot op de dag van vandaag.

Welbeschouwd hebben Bertus en Jo het in de jaren twintig, dertig en veertig niet makkelijk gehad. Privé, maar ook zakelijk was het soms taai, vooral in de crisisjaren en de Tweede Wereldoorlog. Die oorlog was ook voor De Vriezen een zaak van overleven. Er kon niets meer worden ingekocht. Het grote pakhuis raakte leeg. Serviesgoed werd zo schaars, dat Bertus bij het verhuren moest eisen: ‘Bij breuk, scherven inleveren.’ Anders zou hij niets meer overhouden.

Maar het gevoel voor humor bleef. Op een moeilijk moment zeiden ze met karakteristieke zelfspot weleens: ‘Ach ja: arm, maar n et onaanzienlijk...’.

Dat laatste klopte in de zin dat Bertus maatschappelijk zijn partij al die jaren bleef meeblazen: in het bestuur van de VVV, de Kamper Vereniging voor Handel en Nijverheid en in de kerk als diaken of ouderling. Bertus werd een bekende figuur in Kampen, goeiig en meer geliefd dan z’n strenge vader. Als er bij zijn klanten een bord kapot viel, zeiden ze: ‘Nou ja, De Vries mut ook leev’m...’.

De derde generatie treedt aan: eerst Hils, daarna Johan Bakker

Na de oorlog ging het zakelijk meteen bergopwaarts, maar begin jaren vijftig kreeg Bertus een lichte beroerte die zijn motoriek verminderde en ook zijn werkkraft. Bertus en Jo liepen tegen de zestig en wilden het stokje graag doorgeven. Zoon Ferdi was echter al begonnen aan de mts in Dordrecht (wat later hts ging heten). Hij had geen interesse om op te volgen. Dochter Hils vond dat glas-en-porselein-vak wel leuk. Na de mulo ging ze naar de Decoratie Etaleer Vakopleiding Almelo (DEVA). Het was in die jaren

In 1961 werd de winkel grondig op de schop genomen.
Johan Bakker en Hils Bakker-de Vries met Johans trotse vader, Jacob Bakker in de vernieuwde winkel (1961).
Collectie familie Bakker.

dat ze Johan Bakker leerde kennen, een goedgehumte en ijverige telg uit een bakkersfamilie uit Hardenberg waarmee De Vriezen al langer contact onderhielden.

Rond 1950 nam Hils de leiding van de winkel over. Intussen was de band met Johan zo goed geworden dat de twee zich in 1952 verloofden. Steeds duidelijker werd ook dat Johan er best voor voelde om volop te gaan meedraaien in de zaak. Dat gebeurde formeel dan ook na hun huwelijk, in mei 1954. De Vries - de toevoeging 'Onder de Toren' werd rond die tijd ingevoerd - kon meesurfen op de golf van groeiende welvaart in Nederland. Voor de Kamper winkeliers kwam er bovendien een achterland bij: de Noordoostpolder en Oostelijk Flevoland. Veel boerenfamilies, die bij een huwelijk vaak twee serviezen aanschafte: één voor in de keuken en één voor in de pronkcast! Johans ambities lagen in de zaak, maar zeker ook daarbuiten. Hij nam graag enkele bestuursfuncties aan, in de kerk - als diaken en lid van de Commissie van Beheer - en in de ondernemerswereld, net als eerder zijn schoonvader Bertus, in de Vereniging voor Handel en Nijverheid. Ook werd hij actief in de landelijke winkeliersvereniging Prodeha, later Gemengde Branche geheten. Dat zijn stadgenoten waardering toonden voor Johans maatschappelijke betrokkenheid, werd duidelijk toen hij hen in 1963 mocht vertegenwoordigen bij de begrafenis van koningin Wilhelmina. De roomwitte zijden sjaal die hij toen onder zijn grijze overjas droeg wordt nog bewaard als herinnering. De winkel had echter prioriteit en die was in 1960 echt aan modernisering toe. Johan nam de Amersfoortse interieurarchitect Nic. Olij in de arm, die

Jaap (r.) en Bert (l.), de zoons van Johan en Hils, voor de gemoderniseerde pui van de winkel (1961).
Collectie familie Bakker.

een volledig nieuwe winkel tekende op een twee keer zo groot vloeroppervlak, met fraaie, grote, diep in het pand stekende etalages van geanodiseerd aluminium. In 1961 kon hij de - nu glazen - winkeldeuren openen voor het kopend publiek dat naast de architectuur ook het verder opgewaardeerde assortiment bewonderde.

In die vroege jaren zestig vroegen Johan en Hils aan de artistieke zoon van Bertus' oude vriend Gerrit Scheltens, Joop Scheltens (later regisseur van het AVRO tv-programma *Ontdek je Plekje*), om die nieuwe etalage op te luisteren toen die in het teken zou staan van de Kamper Ui over de bisschop en de steur die een bel omgebonden kreeg. De gouaches die hij toen maakte zijn altijd bewaard en werden onlangs aan de collectie van het SNS Historisch Centrum / Frans Walkate Archief geschonken. In 1963 bestond De Vries 'Onder de Toren' 75 jaar. Om dit te vieren organiseerden Johan en Hils een verkooptentoonstelling in de Stadsgehoorzaal met een groot aantal gedekte tafels. De bezoekers konden deelnemen aan een heuse tafeldekwedstrijd!

Top-assortiment

De jaren vijftig en zestig waren goed voor de zaak. En voor de familie Bakker-de Vries, die rap groeide. Tussen mei 1955 en september 1960 werden

Hils Bakker met vier kinderen en twee winkelmeisjes, Willy (l.) en Leida (r. ?), in de vernieuwde winkel (1961). Collectie familie Bakker.

vier kinderen geboren. Geen wonder dat de woonruimte boven de winkel te klein werd. In 1967 verhuisde het gezin naar een ruim herenhuis aan de Cellebroedersweg. Daardoor kon ook een plan worden opgepakt om de winkel opnieuw uit te breiden, dit keer naar de eerste verdieping. In 1971 was het zover, Johan kon 'de wereld' trots een zaak presenteren die tot de beste serviezenwinkels in Nederland behoorde.

In de nieuwe showroom op de eerste verdieping werd het mooiste wat de porselein- en kristalwereld te bieden had getoond: de supermoderne collectie van de Studio Linie van Rosenthal. Maar 'Onder de Toren' bracht ook andere Duitse topfabrikanten, zoals Hutschenreuther, Thomas, Arzberg, Eschenbach, Schönwald en glas van Zwiesel. Natuurlijk waren er ook de klassieke Engelse merken Wedgwood, Royal Albert en Royal Doulton te koop en het Scandinavische Rörstrand, Iittala en Arabia. Daarnaast werden producten van eigen bodem verkocht, zoals Royal Leerdam, Kristalunie, Mosa, Fris Edam, De Driehoek Huizen, Regina, het pottenbakkerswerk van Mobach en Zaalberg en niet te vergeten: de traditionele handbeschilderde faïence van Makkumer Aardewerk en zijn Delftse tegenhanger, de Porceleynse Fles. Voor verzilverd en roestvrij stalen bestek bleef Gero onveranderd hét merk. Terugkijkend was de timing voor al dat exclusiefs niet ideaal. In die late

DEELNEMERSKAART TAFELDEKWEDSTRIJD

Geef een kort antwoord op de drie vragen over de gedekte tafel en benut uw kans op één van de PRIJZEN.

1. Één van de zes couverts op deze tafel heeft een andere vorm. Wat is dit voor een couvert?
.....
2. Met welk GERO BESTEK-MODEL is deze tafel gedekt?
.....
3. Bij hoeveel borden liggen de lepels, vorken en messen niet in de juiste volgorde?
.....

Onder degenen die het juiste antwoord weten te geven op deze vragen verloot **DE VRIES „ONDER DE TOREN” Kampen, een 12 pers. theeservies ter waarde van f 75.-, een 6 pers. ontbijtservies en een damasten tafellaken.**

NAAM: .....

ADRES: .....

WOONPLAATS: .....

Deelnemerskaart voor de tafeldekwedstrijd ter gelegenheid van het 75-jarig bestaan van De Vries onder de Toren (1963). Collectie familie Bakker.

jaren zestig veranderde de tijdgeest, politiek, maar ook cultureel. Alles wat hoorde bij 'netheid' en etiquette kreeg het stempel 'burgerlijk', inclusief de chique gedekte tafel. Dat ging ook De Vries 'Onder de Toren' parten spelen. Maar Johan zat niet bij de pakken neer. Hij besloot te diversifiëren. Zo opende hij rond die tijd in de Broederstraat een klein boetiekje in Aziatische cadeaupartikelen: De Chinese Lantaarn. In Meppel nam hij een winkel in kunstnijverheid over, genaamd Gon Touwen.

Nadat het gezin Bakker verhuisde naar de Cellebroedersweg (1967), werd in 1971 de hele eerste verdieping in gebruik genomen als showroom voor serviezen uit het topsegment, bijvoorbeeld de Rosenthal Studioliijn. Collectie familie Bakker.

Johan en Hils Bakker-de Vries - 'Ook een beetje verantwoordelijk voor welzijn'

Johan bleef intussen onverminderd actief in besturen en organisaties. In die tijd vooral in het 'bejaardenwerk'. Hils draaide onder meer mee in een straatnamencommissie en in een ontslagcommissie van het Kamper Arbeidsbureau. Een evenement waarin Hils zich begin jaren zeventig creatief uitleefde was haar inzending voor de traditionele lampionoptochten op de avond voor Koninginnedag. Ze trommelde een enorme troep kinderen bij elkaar die ze aankleedde om een thema uit te beelden dat zij uitkoos. Ze liepen mee als Chineesjes, als Olympische sporters en - in kriebelende jute monnikspij - als Cellebroeders. Die verkleedkleden naaide ze zelf voor al die kinderen in elkaar, samen met andere moeders. ('Kan niet? Wat niet kan, is nog nooit gebeurd!') De resultaten waren ernaar. Ik meen dat er twee keer een eerste, en één keer een tweede prijs werd binnengesleept. De kinderen waren apetrots!

Actief deelnemen in het maatschappelijk leven, met eigen initiatieven, en in organisaties die opkomen voor plaatselijke belangen. Onbezoldigd. Johan, een enthousiast lid van de Kamper Rotary Club, verwoordde dat in die kring eens zo: 'Die middenstand vervult een maatschappelijke rol. Ook ik acht mij toch een beetje verantwoordelijk voor het welzijn van deze samenleving. Daarom heb ik me nogal eens beschikbaar gesteld voor openbare functies.' En inderdaad, het is een rode draad die bijna een eeuw doorloopt in die familie achter de 'köppies-en-sköttelties-winkel'.

In de etalage een uitstalling van het traditioneel Engelse 'bone china' van Royal Albert. Collectie familie Bakker.

Bijna een eeuw De Vries 'Onder de Toren'

Als alles was gelopen zoals mijn vader Johan het zich had gedroomd zouden in het jaar 1988 al zijn zakelijke en persoonlijke ambities zijn bereikt: een bloeiende serviezenwinkel met enkele filialen en een assortiment op top-niveau. De kroon op het werk zou, bij het 100-jarig bestaan, de toekenning van het predicaat Hofleverancier zijn geweest. Er ging een anekdote in de familie dat de zaak ook daadwerkelijk even 'hofleverancier' is geweest. Toen prinses Juliana en prins Bernhard in 1938 op hun reis door Nederland met het jacht de Piet Hein Kampen aandeden, zouden een paar lakeien op pad gestuurd zijn om de voorraad kristallen wijnglazen aan te vullen. Op de Oudestraat, tegenover het stadhuis, kwamen ze terecht bij De Vries. Daar vonden wat ze zochten.

Maar zo mooi heeft het allemaal niet mogen zijn. De eeuw werd niet vol gemaakt. In 1978 werd hij ernstig ziek, wat mijn ouders in 1979 noopte hun zaak te verkopen. Geen van de kinderen wilde opvolgen. Johan overleed nog datzelfde jaar. Na 1979 werd de zaak nog ongeveer een kwart eeuw voortgezet door het uit Rotterdam afkomstige echtpaar Piet en Marleen van den Herik, op het aanpalende adres Oudestraat 142 en 140, maar wel onder de oude naam.

Bijna een eeuw was die winkel naast - 'onder' - de toren in handen van de 'dynastie' van de De Vriezen. Mijn vader Johan en moeder Hils hebben, net als mijn grootouders Bertus en Jo en daarvoor overgrootvader F.L. de Vries en zijn Hiltje, gedaan wat ze konden om van hun zaak iets echt moois te maken. Net als het porselein dat ze verkochten: mooi, breekbaar en toch duurzaam.